

KAREL DE STOUTE

WORDT,

VASTGEVROREN AAN HET IJS, IN EEN MOERAS

GEVONDEN, BY

N A N C Y,

DEN 7 JANUARY 1477.

God heeft lust en welbehagen
 In hem, dien Hy heerscher schiep,
 Tot zijn' stedehouder riep
 Om voor 't menschedom zorg te dragen,
 Om, door diadeem en staf
 Boven broederen verheven,
 Hun zijn aanzijn prijs te geven
 Van de wieg tot aan het graf.

Die de zending, hem bevolen,
 En de last, hem toebetrouwd
 Door dien Meester, recht beschouwt
 En naar waarde, zal niet dolen.
 Afgebakend is zijn baan. —
 Hem, door God gezalfd tot koning,
 Zal der volkren eerbetooning,
 Hunne liefde, nooit ontgaan.

Als een vader in het midden
 Van het kroost, dat hem omftuwt,
 Wiens gevaar en leed hy schuwt,
 Kan gees onrecht hem verbidden:
 Is het billijkheid en recht,
 Dat hem, kloek en welberaden,
 Heer doet zijn van al zijn daden,
 En der kindren twist beslecht.

Moet hy tegen 't heir van rampen,
 Dat der menschen boosheid broedt,
 En de tijdgeest mildlijk voedt,
 Hem ten vyand, hevig kampen;
 Valt de strijd hem bang en zwaar;
 Wordt al 't onheil hem geweten;
 De Almacht zal hem niet vergeten,
 Maar hem hoeden in 't gevaar.

Doch gaan eer en plicht verloren,
 Worden uiterlijke glans,
 Pracht en praal, het doel des mans;
 Mag hem dorst naar goud bekoren;
 Woedt de heerschezucht in zijn borst;
 Mogen vleiërs hem beflieren;
 Geen geweld van foudenieren
 Maakt der driften slaaf tot vorst.

Dan verdwijnen licht en luister;
 Werwaarts hy de schreden richt
 Wijkt de leidstar aan 't gezicht;
 Tastend doolt hy om in 't duister,
 Dat al dicht en dichter wordt,
 Immer spoorloos voorwaarts hollend; —
 Tot hy eindlijk faisebollend
 In den afgrond nederstort.

Ziet gy dien krijger daar , gedoscht in 't schitterend wapen ,
 Waar 't zonnelicht in danst , om forschen nek en slapen
 Met lokken bruin als git , en glansend als de pracht
 Den rave door natuur ten aandeel toegebracht ,
 Omflingerd en omgolfd ; de blanke reigerverder ,
 Door d' adem van den wind al wapprend op en neder ;
 Verfiert de fulpen muts , met gloeiend goud omrand ,
 Met paalen rijk getooid en hellen diamant ;
 Op 't breede voorhoofd rust de koenheid ; uit die oogen ,
 Beschaduwd door het bosch van dichte wenkbrauwbogen ,
 Ontvlamt een flikkrend vuur van oorlogsdrengd en moed ,
 Dat , vrienden ten ontzach , den vyand fiddren doet ;
 De Araber , trotsch en wild , door niemand ooit te temmen ,
 Gehoorzaam aan den prang van 't forsche knieomklemmen ,
 Heft , op zyn' meester fier , met opgestoken kop ,
 De kloek gebouwde last hoog boven allen op .
 Drieduizend ridders van hooggeboren adel ,
 Op 't machtwoord van den vorst gesprongen in den zadel ,
 Verdubbeld in 't getal van hen , die zwaard en speer
 Ten strjde voeren op den wenk van hunnen heer ,
 Met nog een ruitrendrom van vijfmaal duizend , allen
 Geleiden hunn' monarch als trouwe rijksvafallen . —
 Ziet gy dien krijger daar , en onderkent ge niet
 Bourgonjes trotschen vorst , die heel dat heir gebiedt ,
 Voor wien die menigte banieren zich ontplooiden ,
 Voor wien die duizenden in prachtgewaad zich tooiden ,
 Waar , dartlende op den wind , de banner van den held
 Het gouden kruis vertoont op een lazuren veld (1) ; —
 Dat praalvertoon , die glans , die Morgenlandfche weelde ,
 Meer dan ooit vorstenoog in 't genrig Oosten streelde ,
 Die machtontwikkeling ontvlamde in uwe borst
 Eene onuitdoofbre haat , den opgeblazen vorst

(1) Bourignons rothe Schärpen mit einen schrägen Andreas-Kreuz (Schlosser, X, 40).

Verdelging ademend ; — die duizenden van riddersen ,
 Op zijnen wenk gereed ten oorlog , doen u fiddersen ,
 O Duitfche Frederik , gy vreest , dat , als de maan
 Voor de opgerezen zon , eerlang uw luister taan' ;
 Gy wilt niet meer ten fnoer van vorftelijke vrienden
 Uw' Maximiliaan aan zijn Maria binden ;
 't Verfchiet toont aan uw oog zich dreigend als een fpook ; —
 Het oogmerk van dees tocht verdwijnt in damp en rook .

Dat streefde u , Lodewijk ! 't van wraakzucht ziedend harte.
 Was 't niet Bourgonje , die by Montlheri u tarte ,
 Uw heir in flukken reet en offerde aan den dood ,
 Ja , in Peronne , o fmaad ! u-zelf in boeien floot ?
 U dwong de mijfterftad , in munitery beruchtigd
 En door u aangeftookt , zoo fel te zien getuchtigd ?
 Hoe groeit de wrok in 't hart , hoe koestert gy de vlam ,
 Die , lang reeds aangekweekt , daar 't verfche voedfel nam !
 Hoe fpant uw valfche ziel met Lotharingen famen ,
 Hoe tracht ge d' ondergang aan Karel te beramen ;
 Hoe houdt het Zwitferland den blik naar u gekeerd .
 Als of ook gy , tiran , der volken vryheid eert !

Maar Karel duldt geen hoon ; hy gefpt het zwaard op zijde .
 Hy roept zijn heirmacht op en wapent haar ten ftrijde .
 Hem blijft de Savoyaard getrouw ten dienst verknocht ,
 De wufte Italiaan , door 't lokkend goud gekocht ,
 Komt talleos in getal , met faangevloaide benden ,
 Als de aadren van 't gebergt zich tot den woudftroom wenden :
 De leenman , trotsch en fier , door eigen haat gefpoord .
 Heeft nimmer 's hertogs roep met blijder vreugd gehoord :
 Geen , die in 't ruim gebied hem als zijn leenheer huldigt ,
 Die niet de plicht volbrengt , waartoe hy is verfhuldigd .
 Ja meer nog dan zijn plicht , en d' adel van rondom
 Is deze boerenkrijg van harten wellekom .

Wat stoft ge op vryheid , eer , op eigendom en rechten ,
 Onnoozel Zwitservolk , durft gy dien drom bevechten ?

Durft gy dat machtig heir , dat staag van alle kant
 Met uur by uur vergroot , ontelbaar als het zand
 Aan d' oever van de zee , vermeerd door 't golvenklotfen ,
 Nog weêrftand bieden ? Vliedt , verschuilt u tusfchen rotfen .
 Verbergt u in de kloof , waar zich de klipiteit bergt
 En 't moordend lood ontwijkt ; redt , redt uw lijf en tergt
 Den fellen krijger niet , wiens toorn gy hebt onttoken ,
 Wiens zwaard niet rusten zal voor hy zich heeft gewroken ,
 't Goverfd heeft in het bloed ; dat opwelt uit uw strot ,
 En met een helse lach uw doodsangst heeft bespot ;
 Ontwijkt den grimmen leeuw , die , telken reis verwoeder ,
 De kudden wreed bespringt , verftoken van een' hoeder !

Maar neen , zy houden stand . 't Verachte boerenfolk ;
 Dat God ten Hoeder heeft , trofseert en zwaard en dolk ;
 Het durft uit vryheidsdrift zich tegen hen verzetten ,
 Die met een' enklen flag het waanden te verpletten . —
 Als door een koopren muur wordt Karels heir gefluit ,
 Verbrokeeld en vergruisd , zijn vyanden ten buit .
 Getuig het , o Granfon , hoe schrik om 't hart geflagen
 Der trotschen overtal vermoecht uit één te jagen ,
 En , bevende als een riet , voor lijfsbehoud beducht ,
 Slechts redding vinden deed in schandelijke vlucht .
 Gy , Murten , zaagt de kiem van 't machtig heir verkwijnen ,
 De bloem der ridderfchap verbloeien en verdwijnen .
 Wat blijft den trotschaart nog , waar hy zijn hoop op vest ?
 Een handvol moedloos volk is alles wat hem rest .

Niet hem ontzinkt de moed , de ftoute , de verwatene ;
 Hy rust zich weêr ten strjfd , de van zijn' God verlatene ,
 Herzameit wat hem bleef , en 't vuur , dat hem ontgloeit ,
 Ontvlamt de kleine fchaar , die om hem henen vloeit .
 Nancy , 't was in uw kreits , dat weêr de moorddag daagde ,
 Dat nog Bourgonjes vorst den laatften kampstrjfd waagde ,

En , badende in het bloed van dien zijn arm verfloeg ,
 Den doodsangst in het hart van al wat aemde joeg ;
 Nog eenmaal zaagt gy hem den heldendegen zwaaien ,
 En om zich wijd in 't rond een tas van lijken maaien ,
 Daar 's vyands overmacht hem in een' ring omvangt ,
 Die immer kleiner wordt en immer meerder prangt .
 Zoo zien wy runderen zich ongestoord vermeien ,
 Hun voedsel zoekend zich naar allen kant verspreien ;
 Maar als de woudvorst naakt , op buit en moord belust ,
 Ten strijde spoeden , en , verzakende de rust ,
 In wijden kring den roover naadrend , hem omsluiten ,
 Gestadig naauwer , dat voor hem geen heul is , dan daar buiten .
 Hy rukt zijn kracht byeen , en waagt een forschen sprong ;
 En allen staan verbaasd , hoe hy zich hun ontwong .
 Zoo mocht ook Karel weér aan 't bang gevaar ontkomen ;
 Maar over heg en struik en versch gevelde boomen
 Zich spoedend , stort zijn ros , vermoeid en afgemat ,
 Al struiklend in den stroom , verftikt in 't zwalpend nat .
 Geen krachtinspanning kan 't getrouwe dier meer baten ,
 Hy moet zijn meester aan diens vyand overlaten ,
 Die hem van 't leven roofst , met wie hem nog verzelt ,
 En 't kille stroomnat bergt den uitgeschudde held .
 Drie dagen later werd het vorstenlijk , verloren
 In 't woelen van 't gevecht , hervonden , vastgevroren
 Aan 't aangezicht , verminkt , beroofd , en toch herkend . —
 De trotscheid vond , helaas ! dit diep rampzalig end .

Mei 1846.

J. D. ANKRINGA.

